

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 10. septembra 2020

Naložbena strategija Kitajske: EU bi morala po besedah revizorjev okrepiti svoj odziv

Evropsko računsko sodišče (Sodišče) je v svojem novem pregledu, ki ga je objavilo danes, preučilo številna – zlasti gospodarska in politična – tveganja kot tudi priložnosti, ki jih za EU pomeni državno vodena naložbena strategija Kitajske. Revizorji opozarjajo, da se EU pri upravljanju svojega odziva srečuje z več izzivi, vključno s tem, kako bolje določiti, izvajati in spremljati lastno strategijo za Kitajsko ter usklajevati ukrepe institucij in posameznih držav članic EU, ki se nanašajo na njihove dvostranske odnose s Kitajsko. Opozarjajo tudi na nepopolne podatke o kitajskih naložbah v EU ter na potrebo po zanesljivem evidentiranju tveganj in priložnosti.

Kitajska od osemdesetih let prejšnjega stoletja izvaja naložbeno strategijo, s katero podjetja v državni lasti in zasebna podjetja spodbuja k naložbam v strateške sektorje v tujini. Njena glavna stebra sta pobuda En pas, ena pot o poveztivosti in industrijska strategija *Made in China 2025*, katerih namen je zagotavljanje gospodarske rasti in vpliva države. Evropske institucije so sprejele več pobud, nazadnje leta 2019 strateško vizijo EU-Kitajska, s katero so spremenile pristop k odnosom med EU in Kitajsko, saj je v njej Kitajska hkrati obravnavana kot partnerica in sistemska tekunica. Poleg tega države članice s Kitajsko sodelujejo tudi dvostransko, pogosto glede na lastne nacionalne interese, ne da bi o tem obvestile Komisijo, tudi kadar so to dolžne storiti. S takšnim razdrobljenim pristopom se ne spodbuja gospodarska moč enotno delujoče EU. V tem kontekstu revizorji izpostavljajo posebne izzive za EU pri pravočasnem in usklajenem ukrepanju na področjih, na katerih bi usklajen pristop lahko bil koristen – kot je varnost 5G.

„Kitajska je postala pomemben gospodarski akter na mednarodnem prizorišču, odnosi med EU in Kitajsko pa bodo v prihodnjih letih vplivali na vsakdanje življenje državljanov EU in gospodarstvo držav članic EU,“ je dejala članica Evropskega računskega sodišča Annemie Turtelboom, ki je pristojna za pregled. „Za uspešen odziv na geopolitični premik bi morala EU okrepiti svojo strategijo za Kitajsko, države članice pa skupaj z institucijami EU delovati enotno“.

Kitajske naložbe v EU so se v zadnjih dveh desetletjih povečale in imajo lahko pozitivne učinke na evropska gospodarstva, kot je spodbujanje rasti in delovnih mest. Vendar te naložbe vključujejo strateško pomembne sektorje, vključno z energijo, telekomunikacijami, pristanišči in železnicami. Poleg tega za polovico teh naložb v EU stojijo kitajska podjetja v državni lasti. Če bi take subvencije izplačevale države članice, bi se to v skladu s predpisi EU štelo za državno pomoč. Zaradi te različne obravnave lahko na notranjem trgu EU pride do izkrivljanja konkurence, EU pa za svoja podjetja in naložbe težko doseže enake konkurenčne pogoje.

Revizorji so opredelili več elementov, ki ovirajo informirano oblikovanje politike EU glede Kitajske. Poudarjajo, da je bilo težko pridobiti pregled nad naložbami, ki so del kitajske državno vodene naložbene strategije v EU,

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila pregleda, ki ga je opravilo Evropsko računsko sodišče. Cel pregled je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

deloma zaradi razdrobljenih in nepopolnih podatkov. Poleg tega institucije EU še niso izvedle formalizirane celovite analize tveganj in priložnosti, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske.

Seznam tveganj in priložnosti, ki so ga pripravili revizorji in je prvi te vrste, vsebuje 18 političnih, gospodarskih, socialnih, pravnih in okoljskih tveganj, npr. tveganje, da se države članice preveč zadolžijo pri Kitajski, ali tveganje, da so podjetja prisiljena prenesti tehnologijo. Če bi se ta tveganja uresničila, bi negativno vplivala na vzajemnost in enake konkurenčne pogoje. Poleg tega tri od teh tveganj (vrzeli v infrastrukturi za povezljivost ali njeno podvajanje, šoki, ki bi prizadeli dobavne verige EU, in širjenje bolezni) še niso zajeta v nobenem od sedanjih ukrepov Komisije ali Evropske službe za zunanje delovanje. Revizorji so na tem seznamu označili tudi 13 političnih in gospodarskih priložnosti za EU.

Revizorji opozarjajo, da se EU srečuje s šestimi prihodnjih izzivi, ki se nanašajo na odzivanje na kitajsko državno vodeno naložbeno strategijo, in sicer kako:

- zagotoviti popolnejše in pravočasnejše podatke o kitajskih naložbah v EU;
- izvesti celovito analizo tveganj in priložnosti;
- bolje izvajati lastno strategijo – zlasti ukrepe za spodbujanje vzajemnosti in preprečevanje učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU – ter obravnavati preostala tveganja;
- oceniti potrebe po financiranju in spremljati porabo;
- okrepiti spremljanje, ocenjevanje in poročanje ter
- kako bolje uskladiti odziv institucij in držav članic EU.

Pojasnila za urednike

EU je največja trgovinska partnerica Kitajske, ta pa je druga največja trgovinska partnerica EU. EU si prizadeva za vzajemnost s Kitajsko na področju trgovine in enake konkurenčne pogoje. Vendar je kitajski trg manj odprt za tuje naložbe kot trg EU. Obstaja tudi zaskrbljenost, da bi lahko bila konkurenca na notranjem trgu EU zaradi kitajskih državno vodenih naložb v državah članicah izkrivljena.

Institucionalni odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske temelji na treh strateških dokumentih, v katerih je določenih 74 ukrepov, predvsem v zvezi z zagotavljanjem vzajemnosti in enakih konkurenčnih pogojev (17), trajnostnim razvojem in dobrim upravljanjem (16) ter poglobitvijo sodelovanja na področju miru in varnosti (10). Posamezni odzivi držav članic na naložbeno strategijo Kitajske zajemajo štiri področja: memorandume o soglasju za sodelovanje pri naložbah v okviru pobude En pas, ena pot, bilateralne investicijske pogodbe, nacionalne preglede neposrednih tujih naložb in dokumente o nacionalni politiki. Kitajska je vzpostavila okvir za sodelovanje s skupino 17 evropskih držav („17+1“), vključno z državami kandidatkami z Zahodnega Balkana. Posamezne memorandume o soglasju s Kitajsko za sodelovanje pri pobudi En pas, ena pot je podpisalo petnajst držav članic.

Pregled Evropskega računskega sodišča št. 3/2020 „Odziv EU na državno vodeno naložbeno strategijo Kitajske“ je na voljo na spletišču eca.europa.eu v 23 jezikih EU, vključno s posnetkom pogovora in poddajo s pristojno članico Sodišča. Ni revizija, temveč pregled javno dostopnih informacij, ki je bil zaključen pred izbruhom pandemije COVID-19. Informacije o ukrepih Sodišča v odziv na pandemijo COVID-19 so na voljo [tukaj](#).

Kontaktna oseba za medije: Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 M: (+352) 621 55 22 24